

GEZIEN

Tien geboden voor wettenmakers

Het postume boek *De wet als kunstwerk. Een andere filosofie van het recht* (Boom 2014) van Willem Witteveen is niet alleen van belang voor wettenmakers maar ook voor wettengebruikers.

De wet is de bron van de advocaat. Hij zet die wetten in die passen in zijn pleidooi en interpreteert deze op zo'n manier opdat de verdediging het effectiefst is.

Goede en slechte wetten, mooie en lelijke wetten, voor advocaten is de wet een gegeven.

Maar wetten behoren méér te zijn dan instrumenten. In het boek *De wet als kunstwerk*, dat hoogleraar Encyclopedie van de rechtswetenschap Willem Witteveen afrondde enkele dagen voordat hij aan boord van de MH17 ging, is de wet vooral het eindresultaat van een artistiek proces. Hij beschrijft tien geboden om 'goede' wetten te kunnen maken: algemeenheid, openbaarheid, vooruitzien, begrijpelijkheid, samenhang, redelijke verwachtingen, duurzaamheid, hanteerbaarheid, autonomie en regelgeleid gedrag. Het zijn geboden van (rechts)filosofen, welteverstaan.

Witteveen verdedigt de stelling dat we de kunst van het wetten maken hebben verwaarloosd. Een slechte wet? Ach, de rechter – Witteveen noemt hem de tovenaer van de interpretatie – haalt de scherpe kantjes er wel af, misschien wel dankzij de inzet van de advocatuur. Maar dan ontstaat de situatie waarvoor Charles de Montesquieu al waarschuwde: als advocaten te veel macht krijgen en uit wetten pikken wat ze nodig hebben, gaat het vernuft prevaleren boven het verstand. En zoals Thomas More (die ook advocaat was) in *Utopia* schreef: advocaten hebben baat bij ingewikkelde regels. Alleen daarom al zijn Witteveens tien geboden nodig. Wil de rechtsorde goed blijven functioneren, dan moeten de wetgevingsjuristen aan de bak. Oók in het belang van de advocatuur.

Verrassend actueel

Hoe voorkomt een democratie haar eigen afschaffing? Herontdekte oratie van George van den Bergh geeft ondubbelzinnig antwoord.

Wie met geweld een democratie wil bestrijden, moet zich verantwoorden tegenover de rechter. Politieke partijen zijn per slot van rekening verenigingen en die kunnen door de rechter worden verboden wanneer zij handelen in strijd met de openbare orde. Maar wat als politici zich binnen de kaders van de wet hardmaken voor het einde van de democratie? Over die actuele vraag – recent stelde het CDA voor om zogeheten shariapartijen te verbieden – boog advocaat, rechter, SDAP-politicus en hoogleraar staatsrecht George van den Bergh (1890-1966) zich al in 1936 in zijn oratie. Van den Berghs rede werd recent herontdekt, gepubliceerd en mag gerust worden gezien als het fundament onder de discussie over de vraag of een echte democratie partijen moet kunnen verbieden. Van den Berghs ondubbelzinnige antwoord in het door rechtsfilosoof Bastiaan Rijpkema samengestelde *Wat te doen met anti-democratische partijen?* (Elsevier, 2014) blijkt verrassend actueel.

Robert Stiphout

Vernieuwde VenJ app

De app 'Min. VenJ' is vernieuwd. Maar er ontbreekt het een en ander.

De app van het ministerie van Veiligheid en Justitie bestaat al sinds 2012, maar de vernieuwde versie is sinds 13 januari 2015 verkrijgbaar. Naast persberichten van de politie zijn er allerlei vragen en antwoorden te vinden over thema's als trouwen en scheiden, Verklaring Omtrent het Gedrag of het verlenen van gratie.

Onder het kopje 'Social media over V&J' staan LinkedIn Groepen, LinkedIn Personen, een Facebook Top 100 en een Twitter Top 100. Gek is wel dat de Facebook Top 100 slechts 48 accounts telt en de Twitter Top 100, 75. En daarbij, de genoemde organisaties en personen zijn voor het overgrote deel van V&J. Een wat meer extern geluid zou hier niet mistaan.

